

บทเรียนโปรแกรม

เรื่องวัตถุกับการมองเห็น

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เรื่องวัตถุกับการมองเห็น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เมื่อเรียนจบบทเรียนโปรแกรมนี้แล้ว นักเรียนควรจะสามารถ

1. อธิบายลักษณะการเดินทางของแสงได้
2. บอกประเภทของแสงได้
3. อธิบายลักษณะการเกิดรุ้งกินน้ำ รุ้งปฐมภูมิ และรุ้งทุติยภูมิได้ถูกต้อง
4. บอกประโยชน์ และโทษของรังสีชนิดต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อมนุษย์ได้
5. อธิบายแหล่งกำเนิดแสงได้
6. บอกอัตราความเร็วของแสงได้
7. อธิบายส่วนประกอบของการมองเห็นได้

คำชี้แจงในการเรียนบทเรียนโปรแกรม

1. บทเรียนโปรแกรมเรื่องวัตถุกับการมองเห็น จำนวน 33 เฟรม
2. เมื่อเริ่มเรียน ผู้เรียนจะต้องเปิดบทเรียนที่ละหน้า ตามลำดับ
3. ผู้เรียนจะต้องตอบคำถามข้อต้น ๆ ให้ถูกต้องเสียก่อนจึงจะเรียนในข้อถัดไป
4. ผู้เรียนไม่ต้องตอบคำถามในข้อที่ไม่มีคำถามหรือไม่มีช่องว่างให้เติมคำตอบ เพียงแต่อ่านและทำความเข้าใจแล้วเรียนข้อถัดไปได้เลย
5. ในแต่ละหน้าของบทเรียน เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบหรือเลือกคำตอบแล้ว จะตรวจสอบคำตอบที่ถูกต้องได้ในหน้าถัดไป
6. อ่านบทเรียนให้เข้าใจแล้วตอบคำถามที่ละข้อ ถ้าตรวจสอบคำตอบแล้วพบว่าผิด ให้ย้อนกลับไปอ่านข้อเดิมและทำความเข้าใจใหม่จนกว่าจะเข้าใจและทำได้ถูกต้อง
7. ผู้เรียนจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองโดยไม่ลอกคำตอบ

1. เวลากลางวัน เราจึงมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้ชัดเจนกว่าเวลากลางคืน
สาเหตุก็ คือ ในเวลากลางวันมีแสงสว่างมากกว่าเวลากลางคืนนั่นเอง

นักเรียนช่วยบอกหน่อยว่าเวลากลางวัน เราสามารถมองเห็นสิ่งต่าง ๆ
ได้ชัดเจนกว่าเวลากลางคืนเพราะสาเหตุ.....

ในเวลากลางวันมีแสงสว่างมากกว่าเวลากลางคืน

2. แสง คือพลังงานรูปหนึ่งที่สามารถทำงานได้ เกิดจากพลังงานรูปอื่นได้
และเปลี่ยนไปเป็นพลังงานรูปอื่น ๆ ได้เช่นกัน

นักเรียนคงเคยเห็นแสงจากดวงอาทิตย์แล้วในชีวิตประจำวันของเรา
นักเรียนทราบไหมว่าแสง คือ.....

คือ พลังงานรูปหนึ่งที่สามารถทำงานได้ เกิดจากพลังงานรูปอื่นได้และเปลี่ยนไปเป็นพลังงาน
รูปอื่น ๆ ได้เช่นกัน

3. แสงมีประโยชน์และจำเป็นต่อสิ่งมีชีวิต แสงเป็นพลังงานรูปหนึ่งที่ทำให้คนปกติ
เกิดความรู้สึกในการมองเห็น แหล่งกำเนิดของแสงที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ
ดวงอาทิตย์เป็นแหล่งกำเนิดแสงที่รู้จักเป็นเวลานานมาแล้ว และแหล่งกำเนิดแสง
ที่มนุษย์สร้างขึ้น

นักเรียนบอกได้หรือไม่ว่า แสงเป็นพลังงานรูปหนึ่งที่มีแหล่งกำเนิดมาจาก

1. จาก..... 2. จาก.....

1. จากธรรมชาติ
2. จากสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น

4. ลองสังเกตท้องฟ้าในเวลากลางคืนแล้ว นักเรียนจะพบสัตว์ชนิดหนึ่งที่บิน
ในเวลากลางคืนก็คือ หิ่งห้อยที่ผลิตแสง เพื่อดึงดูดในการหาคู่ ซึ่งนับว่า
เป็นสิ่งที่ธรรมชาติสร้างให้ชาวโลกได้มองเห็นภาพที่สวยงามในเวลากลางคืน

นักเรียนทราบหรือไม่ว่า

แสงที่หิ่งห้อยผลิตขึ้นมานั้นเพื่อ.....

หึ่งห้อยที่ผลิตแสงเพื่อดึงดูดในการหาคู่

5. หลอดไฟฟ้าที่ให้แสงสว่างมีหลอดเส้นเล็กบาง ทำด้วยทั้งสแตนเลสไฟฟ้าให้ความร้อนแก่เส้นลวดจนร้อนเป็นสีขาวและให้แสงออกมา และภายในหลอดบรรจุก๊าซที่ไม่ว่องไว คือ ก๊าซอาร์กอน

นักเรียนลองบอกซิว่า

ภายในหลอดไฟฟ้าบรรจุก๊าซที่ไม่ว่องไวคือก๊าซ.....

ก. ไฮโดรเจน

ข. อาร์กอน

ค. กำมะถัน

๗. อารักอน

6. แสงจากดวงอาทิตย์ที่ส่องมายังโลกมีหลายชนิด แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ
ได้ 2 ประเภทคือ

1. แสงที่ตามองเห็น
2. แสงที่ตาคนเรามองไม่เห็น

แสงจากดวงอาทิตย์ที่ส่องมายังโลก แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1).....2).....

1. แสงที่ตามองเห็น
2. แสงที่ตาคนเรามองไม่เห็น

7. แสงที่ตามองเห็น จะมีความถี่ประมาณ 10^{14} เฮิรตซ์
แสงชนิดนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า แสงขาว

ดังนั้น แสงที่ตามองเห็นนั้น จะมีความถี่ประมาณ.....เฮิรตซ์
และยังเรียกแสงชนิดนี้ว่า.....

จะมีความถี่ประมาณ 10^{14} เฮิรตซ์, แสงขาว

8. เราตรวจสอบได้ด้วยประสาทตา ถ้าแสงผ่านปริซึมจะกระจายแสง
ออกมาเป็น 7 สี คือม่วง คราม น้ำเงิน เขียว เหลือง ส้ม แดง ถ้าแสงขาวผ่านหยดน้ำ
จะเกิดการหักเห สะท้อนกลับและกระจายแสงออกเป็นรุ้งกินน้ำ

นักเรียนสามารถตรวจสอบแสงขาวด้วยประสาทตาได้
โดยผ่านปริซึมจะกระจายแสงออกเป็น.....สี คือ.....

แสงออกมาเป็น 7 สี คือ ม่วง คราม น้ำเงิน เขียว เหลือง ส้ม แดง

9. นักเรียนเคยสังเกตเห็นรุ้งเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดขึ้นบนท้องฟ้า
ทางด้านตรงข้ามกับดวงอาทิตย์ และมักจะเกิดหลังฝนตกใหม่ ๆ สีของรุ้งเหมือนสี
ในสเปกตรัมของแสงอาทิตย์

ดังนั้น รุ้งกินน้ำมักเกิดตอน.....ใหม่

ก. ก่อนฝนตก

ข. ระหว่างฝนตก

ค. หลังฝนตก

ค. หลังฝนตก

10. ถ้าแสงเข้าทางด้านบนหยดน้ำจะเกิดการสะท้อนกลับภายในเพียงครั้งเดียว แล้วกระจายแสงเป็นรุ้งกินน้ำมีแถบสีม่วงอยู่ด้านบน แถบสีแดงอยู่ด้านล่าง เรียกว่ารุ้งปฐมภูมิ

นักเรียนช่วยบอกบอกชื่อว่า

แสงที่เข้าทางด้านบนหยดน้ำจะเกิดการสะท้อนกลับภายในเพียงครั้งเดียว โดยมี แถบสีม่วงอยู่ด้านบน แถบสีแดงอยู่ด้านล่าง เรียกว่า.....

វិទ្យាសាស្ត្រ

11. แต่ถ้าแสงเข้าทางด้านล่างของหยดน้ำแล้วกระจายแสงเป็นรังกินน้ำ
มีแถบสีแดงอยู่ด้านบน แถบสีม่วงอยู่ด้านล่าง เรียกว่า รุ้งทุติยภูมิ

นักเรียนลองคิดว่า ถ้าแสงเข้าทางด้านล่างของหยดน้ำ โดยแถบสีแดงอยู่บน
แถบสีม่วงอยู่ด้านล่างบ้างละ เขาเรียกว่า รุ้ง.....

វ័ង្សតុគិយណ្ឌិ

12. แสงที่ตาคนเรามองไม่เห็นแต่แสงชนิดนี้เข้ามาเกี่ยวข้องกับมนุษย์-
เราตลอดเวลา มีอยู่ด้วยกันหลายชนิด และที่เราคุ้นเคยและสัมผัสตลอดเวลา
มีอยู่ด้วยกัน 2 ชนิด คือ

1. รังสีอินฟราเรด
2. รังสีอัลตราไวโอเล็ต

รังสีที่คนเราสามารถสัมผัสได้และสัมผัสไม่ได้ นั้นจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับ
มนุษย์อยู่ตลอดเวลา และที่เราคุ้นเคยและสัมผัสตลอดเวลา มีอยู่.....
คือ.....

2 ชนิด คือ

1. รังสีอินฟราเรด
2. รังสีอัลตราไวโอเล็ต

13. รังสีอินฟราเรด มีชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า รังสีความร้อนหรือรังสีใต้แดง
รังสีที่มองไม่เห็นนอกจากจะก่อให้เกิดโทษแล้วความร้อนของรังสีอินฟราเรด
ยังก่อให้เกิด ประโยชน์ เช่น การถนอมอาหาร โดยทำแห้ง และมนุษย์เรานำรังสีอินฟราเรด
มาใช้ประโยชน์ในการควบคุมสัญญาณไฟฟ้า ใช้ในรีโมทคอนโทรล

นักเรียนลองบอกซิว่ารังสีอินฟราเรดมนุษย์มาใช้ประโยชน์ใน.....

การควบคุมสัญญาณไฟฟ้า ใช้ในรีโมทคอนโทรล

14. รังสีอัลตราไวโอเล็ต มีความถี่สูงกว่าแสงสีม่วง จึงเรียกว่า รังสีเหนือม่วง

รังสีอัลตราไวโอเล็ตมีชื่ออีกอย่างหนึ่ง เรียกว่า.....

รังสีเหม็นม่วง

15. ถ้าร่างกายเราได้รับรังสีอัลตราไวโอเล็ตพอเหมาะจะกระตุ้นให้เซลล์
ได้สร้างวิตามินดี และยังช่วยฆ่าเชื้อโรคในอากาศอีกด้วย และถ้าผิวหนังส่วนใดถูกรังสีนี้
เป็นเวลานาน จะก่อให้เกิดเป็นมะเร็งผิวหนังที่บริเวณนั้น

ถ้าเราได้รับรังสีอัลไวโอเล็ตที่พอเหมาะจะกระตุ้นให้เซลล์สร้างวิตามิน.....
และยังช่วย.....

ดี และยังช่วยฆ่าเชื้อโรคในอากาศ

16. แสงจากดวงอาทิตย์นอกจากจะให้ความสว่างแล้วยังทำให้สารเคมีบางชนิดเกิดปฏิกิริยาเคมี และเมื่อผิวหนังของเราสัมผัสแสงแดดเป็นเวลานาน ๆ ผิวหนังจะดำคล้ำ

ถ้านักเรียนยืนตากแดดนาน ๆ สี ผิวของเราเปลี่ยนไปเป็นดำคล้ำ
เพราะ.....

ในแสงแดดมีรังสีอัลตราไวโอเล็ต ซึ่งทำให้เม็ดสีชนิดหนึ่งที่ได้ผิวหนังเปลี่ยนไป

17. นักเรียนเคยสังเกตร่างกายของตนเองในบางเวลาหรือเปล่าว่า
ในช่วงเวลาพักพิงพักใจช่วงเวลาบ่ายโมงกว่า ๆ นั้นเวลาเล่นพักพิงพักใจเสร็จแล้ว
ผิวหนังมักคล้ำลง แต่ถ้าเรา รับปริมาณรังสีจากแสงแดดในปริมาณพอเหมาะ
ผิวหนังจะเปลี่ยนเป็นวิตามินดีด้วยและรับในปริมาณมากเกินไปอาจก่อให้เกิด
โรคมะเร็งผิวหนังได้

แต่ถ้าร่างกายได้รับรังสีนี้ในเวลาและปริมาณที่มากเกินไปไปอาจทำให้เกิด
โรค.....ต่อผิวหนังได้

- ก. โรคเม็ดเลือดเสื่อม
- ข. โรคไทฟอยด์
- ค. โรคมะเร็ง

ค. โรคมะเร็ง

18. แสงจากดวงอาทิตย์ส่องแสงมายังโลกของเราใช้เวลาประมาณ 8 นาที และ
แสงนั้นมีความเร็ว 186,000 ไมล์/วินาที หรือประมาณ 300,000 กิโลเมตร/วินาที

นักเรียนลองบอกซิว่าดวงอาทิตย์ส่องมายังโลกเราใช้เวลา.....นาที
และแสงมีความเร็ว.....กิโลเมตร/วินาที

8 นาที, 300,000 กิโลเมตร/วินาที

19. นักเรียนคงเคยสังเกตท้องฟ้าในแต่ละวัน แต่ละช่วงเวลาและคงจะเห็นแล้วว่า
ท้องฟ้ามีความสวยงามตามธรรมชาติแตกต่างกัน โดยเฉพาะในเวลาที่เกิดอาทิตย์
กำลังขึ้นและกำลังตกท้องฟ้าจะมีแสงสีสวยงามอย่างน่าพิศวง

นักเรียนทราบไหมว่าในชั้นบรรยากาศระดับสูงจะมีอนุภาคที่มีขนาดเล็กมาก
กระจัดกระจายอยู่ทั่วไป เมื่อแสงอาทิตย์ส่องไปกระทบกับอนุภาคเหล่านี้ แสงขาวที่
ประกอบด้วยแสงสีต่าง ๆ จะกระจายไปทุกทิศทุกทางอย่างไม่เป็นระเบียบปรากฏการณ์
เช่นนี้ เรียกว่า การกระเจิงของแสง

การที่แสงขาวอยู่อย่างกระจัดกระจายไป ทุกทิศทุกทางอย่างไม่เป็นระเบียบ
เรียกว่า.....

การกระเจิงของแสง

20. นักเรียนเคยรู้มาบ้างแล้วว่า แสงจากดวงอาทิตย์เป็นพลังงานตามธรรมชาติที่มีปริมาณมหาศาล เป็นพลังงานที่จัดว่าสะอาดบริสุทธิ์เพราะไม่ทำให้เกิดมลพิษ

การที่แสงจากดวงอาทิตย์ส่องมาถึงพื้นโลกจะทำให้พื้นโลกร้อน และการที่โลกสามารถควบคุมอุณหภูมิบนโลกไม่ให้สูงกว่าปกติก็เพราะโลกจะคายพลังงานความร้อนที่ได้รับมาส่วนหนึ่งส่งกลับคืนไปนอกโลกเสมอ แต่ถ้าอุณหภูมิของโลกสูงขึ้น เรียบอกปรากฏการณ์ว่า ปรากฏการณ์เรือนกระจก

นักเรียนลองบอกซิว่า ถ้าโลกเราไม่สามารถส่งพลังงานความร้อนกลับออกไปนอกโลกตามปกติ ไม่ว่าจะเป็นด้วยสาเหตุใดก็ตามอุณหภูมิของโลกจะสูงขึ้นที่กำลังเรียกกันอยู่ในขณะนี้ว่า คือ ปรากฏการณ์นี้ว่า.....

- ก. ปรากฏการณ์เรือนกระจก
- ข. ปรากฏการณ์เรือนแก้ว
- ค. ปรากฏการณ์พลังงานความร้อน

ค. ปรัชญาการเรือนกระจก

21. เรารู้จักนำแสงจากดวงอาทิตย์มาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
มาตั้งแต่โบราณกาลแล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การถนอมอาหารโดยนำเอาอาหาร
และผลไม้ต่าง ๆ ไปผึ่งแดดให้แห้งเพื่อจะได้เก็บไว้กินนาน ๆ และไม่เน่าเสีย

ที่บ้านของนักเรียนคงเคยใช้แสงแดดจากดวงอาทิตย์ในการถนอมอาหาร
โดยการผึ่งแดดให้แห้งการใช้วิธีนี้ในการถนอมอาหารเพื่อ.....

จะได้เก็บไว้รับประทานได้นาน ๆ และไม่เน่าเสีย

22. นอกจากการนำแสงจากดวงอาทิตย์มาใช้ประโยชน์โดยตรงในรูปแบบของความร้อนแล้วเรายังนำพลังงานแสงที่ได้จากดวงอาทิตย์มาแปรรูปเป็นพลังงานรูปอื่น เช่น แปรรูปเป็นพลังงานไฟฟ้าโดยใช้เซลล์สุริยะ และในปัจจุบันมีเครื่องใช้ไฟฟ้าหลายชนิดที่ใช้พลังงานไฟฟ้าจากเซลล์สุริยะ คือเครื่องรับโทรทัศน์ วิทยุ เครื่องคิดเลข และนาฬิกาข้อมือ

นักเรียนเคยสังเกตว่าเครื่องคิดเลขของนักเรียนเองว่าบางเครื่องต้องใช้ถ่านไฟฉาย แต่บางเครื่องใช้แสงจาก.....

การแปรรูปเป็นพลังงานไฟฟ้าจากเซลล์สุริยะ

23. นักเรียนทราบมาแล้วว่า การที่เรามองเห็นวัตถุสีต่าง ๆ ได้
เพราะมีแสงสีต่าง ๆ มาเข้าสู่นัยน์ตาเรา นัยน์ตาเปรียบเสมือนกล้องถ่ายรูป
ทุกขณะที่เรากำลังมองวัตถุใด ๆ อยู่ นั่นเรากำลังถ่ายภาพสีธรรมชาติของวัตถุนั้น ๆ อยู่

นักเรียนสามารถบอกเพื่อนของเราได้หรือไม่ว่าการที่คนเรามองเห็นได้นั้น
เพราะ.....

มีแสงสีต่าง ๆ มาเข้าสู่ชั้นตาเรา

24. มีบางคนบอกว่านัยน์ตาของเราที่สามารถมองเห็นได้
โดยเปรียบนัยน์ตาของเราเสมือน.....

กล้องถ่ายรูป

25. ลูกนัยน์ตาของเรามีลักษณะกลมเหมือนลูกบอล

นักเรียนลองตอบคำถามนี้ซิว่า นัยน์ตาของเรามีลักษณะ.....

กลม

26. มีคนจำนวนมากทั้งเด็กและผู้ใหญ่มักจะมีปัญหาการมองเห็นภาพไม่ชัด
ทั้งนี้เพราะแสงจากวัตถุไม่ได้ตกบนจอพอดี และความผิดปกติเช่นนี้ ในวงการแพทย์
สามารถแก้ไขโดยใส่แว่นตา

นักเรียนเคยพบเห็นบุคคลที่มีความผิดปกติทางสายตา ทั้งเด็กและผู้ใหญ่
ซึ่งไม่สามารถมองเห็นภาพไม่ชัด เพราะ.....

แสงจากวัตถุไม่ได้ตกบนจอพอดี

27. คนสายตาสกปรกเมื่อมองวัตถุโดยไม่ต้องเพ่งจะสามารถมองเห็นวัตถุชัด
ในระยะที่ใกล้สุดประมาณ 25 เซนติเมตร แต่ถ้าใกล้กว่านี้จะเริ่มมองเห็นไม่ชัด

นักเรียนเคยสังเกตบ้างหรือเปล่าว่าขณะที่เรามองดูท้องฟ้าไกล ๆ
เรารู้สึกสบายตา แต่ถ้าเรามองวัตถุใกล้ ๆ โดยไม่ต้องเพ่งจะสามารถมองเห็นวัตถุที่อยู่-
ใกล้ ๆ ประมาณ.....เซนติเมตร

25 เซนติเมตร

28. นักเรียนอาจเป็นคนหนึ่งที่ไม่สามารถมองเห็นตัวอักษรที่อยู่บนกระดานดำ
เมื่อนั่งแถวหลังหรือจำคนที่รู้จักในระยะไกล ๆ ไม่ได้ชัดเจน เมื่อสิ่งที่มองนั้นอยู่ไกลกว่า
ระยะ 25 เซนติเมตร คนที่มีปัญหาในการมองเห็นวัตถุระยะไกล ๆ เช่นนี้
เรียกว่าคนสายตาสั้น

นักเรียน ทราบไหมว่า การที่คนมองดูอักษรบนกระดานดำ
ในระยะไกลไม่ชัดเจนแบบนี้จัดว่าเป็นคนที่มีสายตา.....

๒
สิ้น

29. คนสายตาสั้นนั้น สาเหตุของสายตาสั้นอาจจะเป็นเพราะลูกตายาวเกินไปหรือเลนส์นูนเกินไป จึงทำให้ภาพของวัตถุที่อยู่ไกลตกไม่ถึงจอตา

นักเรียนทราบแล้วว่าเลนส์เว้าช่วยกระจายแสง ถ้าคนสายตาสั้นใส่แว่นตาทำด้วยเลนส์เว้าช่วยแก้ปัญหในการมองเห็น ดังนั้นสาเหตุของคนสายตาสั้นเป็นเพราะ.....

ลูกตายาวเกินไปหรือเลนส์นูนยาวเกินไป จึงทำให้ภาพของวัตถุที่อยู่ไกลตกไม่ถึงจอตา

30. แต่มีบุคคลที่สามารถมองเห็นวัตถุไกล ๆ ได้อย่างสบายตา
เรียกคนประเภทนี้ว่า คนสายตายาว สาเหตุของสายตายาวอาจ เนื่องมาจากลักษณะ
ของลูกตาที่สั้นเกินไปหรือกระจกตาที่มีความโค้งน้อยเกินไป

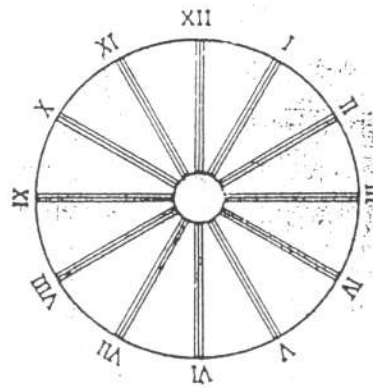
นักเรียนเคยสังเกตหรือเปล่าว่าบางคนมองดูวัตถุที่อยู่ใกล้ในระยะ 25 เซนติเมตร
จะเห็นไม่ชัดเจน แต่มองเห็นวัตถุที่อยู่ระยะไกลได้ชัดเจนเราเรียกคนประเภทนี้ว่า.....

คนสายตาวัว

31. ความผิดปกติของสายตาเอียง แบบหนึ่งที่พบเสมอ ได้แก่ การมองเห็น วัตถุชัดเจนเพียงแนวเดียวซึ่งอาจจะเห็นชัดในแนวดิ่ง แต่เห็นไม่ชัดในแนวระดับหรือ กลับกัน ข้อบกพร่องนี้เราเรียกว่า คนสายตาเอียง เกิดจากความโค้งของกระจกตาหรือ เลนส์ไม่เป็นผิวของทรงกลม การแก้ไขสายตาเอียงโดยใช้แว่นตาทำด้วยเลนส์ก้ามกล้วย ชนิดเว้าและชนิดนูน

นักเรียนสามารถทดสอบสายตาค้นตนเองได้ว่าสายตาเอียงได้โดยทำที่ละข้าง ใช้มือปิดตาข้างหนึ่งแล้วมองดูไปที่รูป

รูป ๑๑ แบบทดสอบสายตาเอียง

ถ้านักเรียนสายตาเอียงนักเรียนควรแก้ไขโดยใส่แว่นทำด้วย.....

เลนส์กาบกล้วย ชนิดแก้วและชนิดปูน

32. คนตาบอดสี เกิดจากการที่ประสาทรับสีของเรตินาเสื่อมหรือไม่ทำงาน
โรคตาบอดสีนี้สามารถถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้ หรืออาจเกิดขึ้นภายหลัง
เช่น เกิดจากการกินยาไม่ถูกต้อง ผู้ที่ตาบอดสีจะมองไม่เห็นสีแดง และ
สีที่มีสีแดงเป็นองค์ประกอบ ดังนั้นผู้ที่ เป็นโรคตาบอดสีจึงไม่ควรขับรถยนต์ใดๆ

คนที่ตาบอดสีนั้นเกิดจากการที่ประสาทรับสีของเรตินาเสื่อม
นักเรียนลองบอกซิว่า ผู้ที่ตาบอดสีมักจะมองไม่เห็นสี.....

แดง

33. ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ และสมบัติบางประการของแสงสามารถนำไปอธิบายปรากฏการณ์บางอย่างที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และนำไปใช้ประโยชน์ในการประดิษฐ์อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้มากมายหลายชนิด ช่วยในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรโดยใช้แสงขาว, ช่วยในการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อเพื่อขยายพันธุ์พืช

ปัจจุบันนี้มนุษย์นำแสงมาใช้ประโยชน์เกี่ยวกับทางด้าน

1).....2).....

1. นำไปใช้ประโยชน์ในการประดิษฐ์อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
2. ช่วยในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร

แสงเป็นพลังงานรูปหนึ่ง แหล่งกำเนิดของแสงธรรมชาติ ได้แก่ แสงจากดวงอาทิตย์ ไฟแวบ ไฟฟ้า แหล่งกำเนิดแสงที่มนุษย์ทำขึ้นได้แก่ แสงจากเทียนไข โคมไฟ และหลอดไฟฟ้า

ประเภทของแสง

แบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

1. แสงที่ตามองเห็น เราตรวจสอบได้ด้วยประสาทสัมผัส แสงชนิดนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า แสงขาว ถ้าผ่านปริซึมจะกระจายแสงออกเป็น 7 สี ดังนี้ ม่วง คราม น้ำเงิน เขียว เหลือง ส้ม แดง ถ้าแสงขาวผ่านตะอองน้ำ จะเกิดการหักเหที่อ่อนกลับและกระจายแสงออกเป็นรุ้งกินน้ำ

ก. ถ้าแสงเข้าทางด้านบนของตะอองน้ำ จะเกิดการสะท้อนกลับภายในเพียงครึ่งเดียว แล้วกระจายออกเป็นรุ้งกินน้ำ มีแถบสีม่วงอยู่ด้านบน มีแถบสีแดงอยู่ด้านล่าง เรียกว่า รุ้งปฐมภูมิ

ข. ถ้าแสงเข้าทางด้านล่างของตะอองน้ำ จะเกิดการสะท้อนกลับภายในสองครั้ง แล้วกระจายออกเป็นรุ้งกินน้ำ มีแถบสีแดงอยู่ด้านบน มีแถบสีม่วงอยู่ด้านล่าง เรียกว่า รุ้งทุติยภูมิ

2. แสงที่ตามองไม่เห็น แสงชนิดนี้เกี่ยวข้องกับเรดลอคเวลามีหลายชนิด มี 2 ชนิด

ก. รังสีอินฟราเรด เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า รังสีความร้อนหรือรังสีได้แดง การตรวจรับใช้ผิวหนังของร่างกายเราจะรู้สึกร้อน เช่น เวลานั่งกลางแดด นอกจากนี้วัตถุอื่น ๆ สามารถให้รังสีอินฟราเรดได้เช่น เตาไฟ เตาแก๊ส ซึ่งรังสีอินฟราเรดที่คนเรานำมาใช้ประโยชน์ในการควบคุมสัญญาณไฟฟ้า ใช้ในรีโมทคอนโทรล

ข. รังสีอัลตราไวโอเลต เรียกว่า รังสีเหนือม่วง เมื่อถูกผิวหนังจะรู้สึกแสบร้อน ทำให้ผิวไหม้ได้ ถ้ารับมาก ๆ ทำให้เป็นมะเร็งผิวหนัง ร่างกายเราได้รับรังสีอัลตราไวโอเลตที่พอเหมาะจะกระตุ้นให้เซลล์สร้างวิตามินดี

แหล่งกำเนิดแสงที่ควรทราบ

1. ดวงอาทิตย์ เป็นแหล่งกำเนิดแสงที่สำคัญที่สุดสำหรับสิ่งมีชีวิต

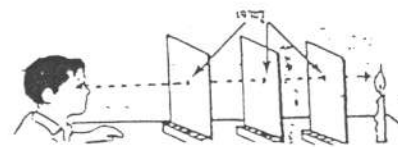
2. ไฟฟ้า ให้พลังงานแสงสว่างช่วยในการมองเห็น เป็นการป้องกันการกระทบกระเทือน ด้านหน้าของ

3. ปฏิภาณเคมี เช่น การถูกไหม้จะให้แสงสว่างออกมา

4. วัตถุที่ร้อนจัด เช่น เตาแก๊ส เตาไฟฟ้า ความเร็วของแสง

แสงมีความเร็วมาก แสงมีความเร็ว 186,000 ไมล์/วินาที หรือประมาณ 3×10^8 เมตร/วินาที หรือ 300,000 กิโลเมตร/วินาทีและจากดวงอาทิตย์ส่องมายังโลกประมาณ 8 นาที

แสงไม่ต้องการตัวกลางในการเคลื่อนที่ จึงสามารถเดินทางในสูญญากาศได้ต่างกับเสียง ซึ่งอาศัยตัวกลางในการเคลื่อนที่ (ดังภาพ)

นัยสำคัญกับการมองเห็น

ลูกค้านัยน์ตามีรูปร่างกลมอยู่ภายในเปลือกตา

เป็นการป้องกันการกระทบกระเทือน ด้านหน้าของ

ถูกนัยน์ตาจะมีกระจกตา ส่วนที่มีสีต่าง ๆ เรียกว่า ม่านตา
ของคนไทยจะมีสีดำแต่พวกชาวยุโรปส่วนใหญ่
จะมีสีฟ้า ม่านตานี้อยู่ตรงกลาง เรียกว่า รูม่านตา ซึ่งสามารถ
หดหรือขยายให้เล็กหรือใหญ่ได้ตามปริมาณแสง เมื่อแสง
ผ่านรูม่านตาเข้าไปแล้วก็จะผ่านเลนส์ตา มีลักษณะเป็น
เลนส์นูน เลนส์ตานี้จะหักเหแสงไปตกบนเรตินา ซึ่งเสมือน
เป็นฉากรับภาพที่เรตินานี้จะมีประสาทรับภาพอยู่มากมาย
และรายงานไปยังสมองทำให้เรามองเห็นเป็นภาพต่าง ๆ ได้
ถ้าส่วนหนึ่งส่วนใดของนัยน์ตามีผิดปกติก็จะทำให้เรามอง-
เห็นได้ไม่ชัดหรือผิดจากความเป็นจริง

ตา คืออวัยวะที่สำคัญสิ่งต่าง ๆ ทำหน้าที่เหมือน
กล้องถ่ายรูป ซึ่งหลักในการมองเห็น คือแสงจากวัตถุ แสง
จากวัตถุเข้าตาผ่านเลนส์ตาส่งภาพไปยังสมองจึงแปลออกมา

ส่วนประกอบของตา

1. เลนส์ตา เป็นเลนส์นูน

2. ตาขาว กันแสงให้ภายในเป็นห้องมืด ส่วนหน้า

โปร่งใส เรียกว่า กระจกตา ซึ่งการบริจาคดวงตาจะต้อง
บริจาคกระจกตา

3. ม่านตา บังตาแก้วตา หรือกระจกตาอยู่ข้าง-
หน้าตรงกลางมีรูช่องให้แสงผ่านเข้าสู่เลนส์ตา เรียกว่า

รูม่านตา สีม่านตาจะแตกต่างกันตามเชื้อชาติ

4. เรตินา หรือจอตา ทำหน้าที่เป็นจอรับภาพ
ส่งความรู้สึกไปยังสมอง

ความผิดปกติของตา

1. สายตาสั้น เพราะกระจกตาขาวเกินไป
ทำให้ภาพไปตกก่อนถึงเรตินา แก้ไขโดยใส่แว่นทำด้วย
เลนส์เว้า

2. สายตายาว เพราะกระจกตาสั้นภาพเลยเรติ-
นา ต้องใส่แว่นทำด้วยเลนส์นูน

3. สายตาเอียง เกิดจากเลนส์ตาไม่เป็นผิวทรงกลม
ใส่แว่นทำด้วยเลนส์ผิวทรงกระบอก คือ เลนส์ถากด้วย

4. ตาบอดสี เกิดจากการที่ประสาทรับสีของ
เรตินาเสื่อมหรือไม่ทำงาน โรคตาบอดสีนี้สามารถถ่ายทอด
ทางพันธุกรรมได้หรืออาจเกิดขึ้นภายหลัง เช่น
เกิดจากการกินยาไม่ถูกต้องได้ ผู้ที่ตาบอดสีจะมองไม่เห็น
สีแดงและสีที่มีสีแดงเป็นองค์ประกอบ ดังนั้นผู้ที่ป่วยโรค
ตาบอดสีจึงไม่ควรจัดชุดยานใด ๆ

เอกสารประกอบการเรียนการสอน

เรื่อง

วัตถุกับการมองเห็น

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้การสอน

หน่วยที่ 2

เรื่องการเกิดภาพบนกระจกเงา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เอกสารหมายเลข 1

คู่มือการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนสำหรับครู

1. หน่วยการเรียนรู้การสอน เรื่องแสง ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ย่อย คือ
 - หน่วยที่ 1 วัตถุกับการมองเห็น
 - หน่วยที่ 2 การเกิดภาพบนกระจกเงา
 - หน่วยที่ 3 การหักเหของแสง
 2. หน่วยการเรียนรู้การสอนย่อยแต่ละหน่วย จะมีเอกสาร ดังต่อไปนี้
 - เอกสารหมายเลข 1 คู่มือการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนสำหรับครู
 - เอกสารหมายเลข 2 แผนการสอน
 - เอกสารหมายเลข 3 คู่มือการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนสำหรับนักเรียน
 - เอกสารหมายเลข 4 หลักการและเหตุผล
 - เอกสารหมายเลข 5 แบบทดสอบก่อนเรียน
 - เอกสารหมายเลข 6 เอกสารเนื้อหา
 - เอกสารหมายเลข 7 แบบฝึกหัด
 - เอกสารหมายเลข 8 แบบทดสอบหลังเรียน
 - เอกสารหมายเลข 9 เฉลยแบบทดสอบและแบบฝึกหัด
 3. กิจกรรมการเรียนรู้การสอนแต่ละหน่วย ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
 - 2 กิจกรรม คือ
 - กิจกรรมบังคับ เป็นกิจกรรมที่นักเรียนทุกคนต้องปฏิบัติ
 - กิจกรรมเลือก เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนเลือกเรียนตามความสนใจ
- สื่อการเรียนรู้การสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้การสอน ประกอบด้วย
- หน่วยที่ 2 กิจกรรมบังคับ
 - ศึกษาจากสไลด์เสียงประกอบการสอน
 - กิจกรรมเลือก
 - แบบเรียนโปรแกรม
 - เอกสารแผ่นพับ
4. ศึกษาแผนการสอนประจำหน่วยย่อยแต่ละหน่วย เพื่อรูยละเอียดของเนื้อหา
- กิจกรรมการเรียนรู้การสอน การวัดและประเมินผลให้เข้าใจ

5. ศึกษาขั้นตอนการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนให้ถูกต้อง โดยแบ่งเป็น 6 ขั้นตอน

- ขั้นที่ 1 ทดสอบก่อนเรียน (เอกสารหมายเลข 5)
- ขั้นที่ 2 ศึกษาหลักการและเหตุผล (เอกสารหมายเลข 4)
- ขั้นที่ 3 กิจกรรมบังคับ
- ขั้นที่ 4 กิจกรรมเลือก
- ขั้นที่ 5 สรุปเนื้อหา (เอกสารหมายเลข 6)
- ขั้นที่ 6 ทดสอบหลังเรียน (เอกสารหมายเลข 8)
- ขั้นที่ 7 ซ้อมเสริม

6. ครูอธิบายบทบาทของนักเรียน ในการเรียนหน่วยการเรียนรู้การสอนให้เข้าใจก่อนเรียน

- 6.1 นักเรียนต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- 6.2 นักเรียนต้องทำความเข้าใจขั้นตอนการเรียนรู้ทุกขั้นตอน จากหลักการและเหตุผล
- 6.3 นักเรียนควรตั้งใจทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้ทันเวลาที่กำหนด
- 6.4 การประกอบกิจกรรมเลือก นักเรียนสามารถเลือกเรียนจากกิจกรรมใด

กิจกรรมหนึ่งตามความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของนักเรียนเอง และ

ถ้ายังมีเวลาเหลือนักเรียนสามารถเลือกเรียนจากกิจกรรมอื่นได้อีก

- 6.5 เมื่อมีปัญหา นักเรียนสามารถสอบถามจากครูผู้สอนได้ตลอดเวลา

7. ในการทดสอบก่อนเรียน ครูต้องเตรียมกระดาษคำตอบสำหรับนักเรียนให้ครบจำนวนคน และการตรวจคำตอบอาจใช้เวลาการตรวจในระหว่างที่นักเรียนศึกษาหลักการและเหตุผล พร้อมทั้ง-
แจ้งผลให้นักเรียนก่อนที่นักเรียนจะทำกิจกรรมต่อไป

8. ถ้านักเรียนคนใดผ่านเกณฑ์ 80% ให้ผ่านไปเรียนหน่วยการเรียนรู้การสอนต่อไปได้เลย ส่วนนักเรียนคนใดไม่ผ่านเกณฑ์ 80% ก็เข้าสู่หน่วยการเรียนรู้การสอน

9. ในกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ครูต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ในกิจกรรมแต่ละกิจกรรม อย่างเรียบร้อย เช่น เครื่องฉายสไลด์ และครูต้องแจ้งให้นักเรียนทราบก่อนว่า ใช้เวลาในการทำกิจกรรมแต่ละขั้นตอนกี่นาที

9.1 ชี้แจงการเรียนรู้โดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน	15 นาที
9.2 นักเรียนศึกษาคู่มือหน่วยการเรียนรู้การสอน	20 นาที
9.3 ทดสอบก่อนเรียน	10 นาที
9.4 ศึกษาหลักการและเหตุผล	20 นาที
9.5 กิจกรรมบังคับ	45 นาที

9.6 กิจกรรมเลือก	40 นาที
9.7 สรุปเนื้อหา	20 นาที
9.8 ทดสอบก่อนเรียน	10 นาที
9.9 ซ้อมเสริม	- นาที

กรณีซ้อมเสริม ถ้าเวลาไม่พอ ครูอาจยืดหยุ่นเวลาได้

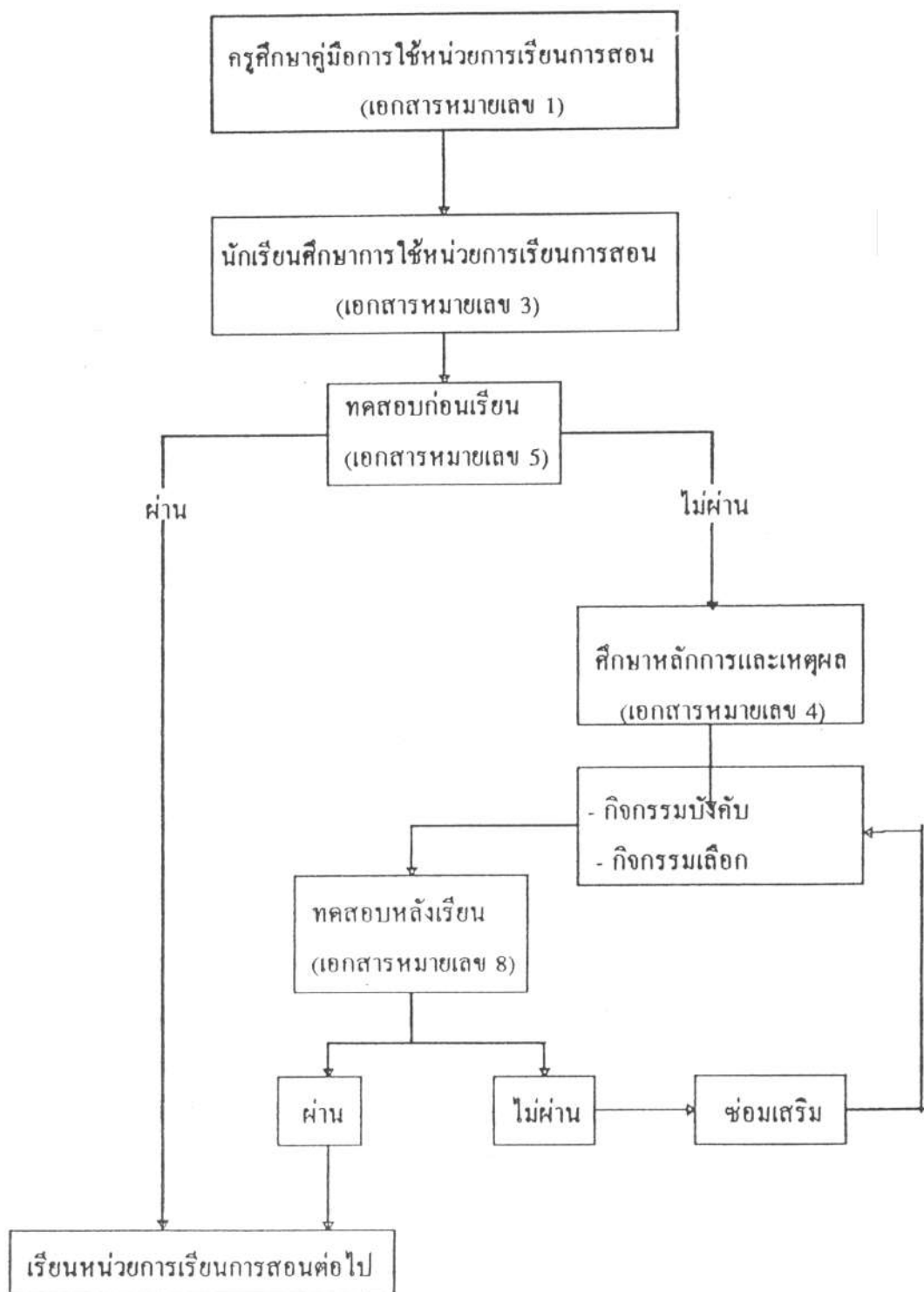
10. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมแต่ละขั้นเสร็จ ครูนำเข้าสู่กิจกรรมใหม่ทันทีที่เป็นรายบุคคล โดยไม่ต้องให้เสร็จพร้อมกันทุกคน

11. ในการทดสอบก่อนเรียน ครูต้องเตรียมกระดาษคำตอบสำหรับนักเรียนให้ครบกับจำนวนคน เมื่อตรวจคะแนนเสร็จแล้ว ต้องแจ้งผลให้นักเรียนทราบทันที ถ้านักเรียนคนใดผ่านเกณฑ์ 80% ถือว่าผ่านวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้การสอนนี้ ถ้านักเรียนคนใดทำคะแนนไม่ถึงเกณฑ์ 80% จะต้องเรียนซ่อมเสริม

12. การเรียนซ่อมเสริมของนักเรียนให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอนว่าควรซ่อมเสริมโดยย้อนกลับไปศึกษาจากกิจกรรมใด แล้วทดสอบผู้เรียนหลังจากเรียนซ่อมเสริมเสร็จแล้วอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้แบบทดสอบหลังเรียน

13. แผนภูมิการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้การสอน โดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน มีดังนี้

แผนภูมิการเรียนหน่วยการเรียนการสอน

เอกสารหมายเลข 2

แผนการสอนหน่วยการเรียนรู้ การสอน หน่วยที่ 2

เรื่อง การเกิดภาพบนกระจกเงา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เวลา 3 คาบ

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนเนื้อหาแล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบายความหมายของตัวกลางของแสงได้
2. สามารถยกตัวอย่างวัตถุที่เป็นตัวกลางของแสงชนิดต่าง ๆ ได้
3. อธิบายความหมายของเงาได้
4. บอกชนิดหรือประเภทของเงาได้
5. อธิบายการสะท้อนแสงและกฎการสะท้อนแสงได้
6. สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของ ภาพที่เกิดบนกระจกเงาได้

เนื้อหา

ตัวกลางของแสง คือ สิ่งกีดขวางทางเดินของแสง แบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ

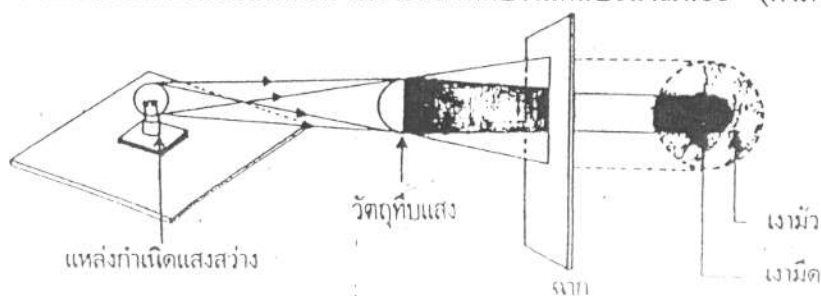
1. ตัวกลางโปร่งใส เป็นตัวกลางที่ยอมให้แสงสว่างผ่านไปได้ จนเราสามารถมองผ่านตัวกลางนั้นไปได้ เช่น อากาศ น้ำ แก้วใส
2. ตัวกลางโปร่งแสง เป็นตัวกลางที่ยอมให้แสงสว่างผ่านไปได้บ้าง แต่เรามองเห็นวัตถุไม่ชัดเจนเช่น กระดาษไข กระจกฝ้า

3. ตัวกลางทึบแสง เป็นตัวกลางที่ไม่ยอมให้แสงสว่างผ่านไปได้เลย เช่น ไม้ ก้อนหิน เหล็ก

การเกิดเงา

เงา คือ ความมืดที่เกิดขึ้นเนื่องจากตัวกลางทึบแสงมา กั้นทางเดินของแสง เงาแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. เงามืด เป็นส่วนที่มีคสนิท แสงส่องไม่ถึง
2. เงามัว เป็นส่วนที่ไม่มีคสนิท เพราะแสงตกบ้างแต่มีปริมาณน้อย (ดังภาพ)

การสะท้อนแสง

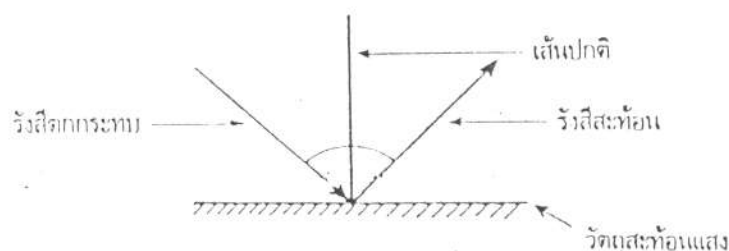
การสะท้อนแสงเป็นสมบัติอย่างหนึ่งของแสง ซึ่งเกิดจากแสงตกกระทบบนวัตถุที่แสงที่มีผิวเรียบเป็นมัน เช่น กระจกเงา แผ่นสังกะสี แล้วทำให้แสงที่ตกกระทบบนวัตถุเกิดการสะท้อนแสงในทิศทางย้อนกลับมาทางด้าน

แหล่งกำเนิดแสง

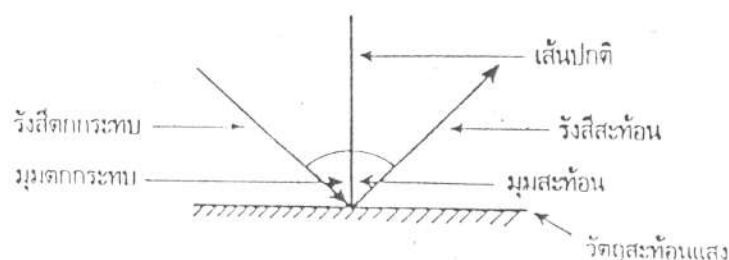
เมื่อแสงกระทบบนที่กระจกเงา หรือโลหะที่มีผิวมันวาว จะเกิดการสะท้อนทางด้านหน้ากระจก จากสมบัติการสะท้อนแสงตามหลักการนี้ จึงมีผู้นำมาใช้ในการส่งสัญญาณระหว่างผู้ที่อยู่ห่างกันมาก ๆ เช่น ระหว่างเรือกับชายฝั่ง หรือระหว่างภูเขา เป็นต้น

การที่เราสามารถมองเห็นวัตถุต่าง ๆ ได้ เนื่องจากคุณสมบัติการสะท้อนของแสง นั่นคือแสงถูกส่งออกมาจากแหล่งกำเนิดกระทบบนวัตถุแล้วสะท้อนมาเข้าสู่ตาเรา แสงจะสะท้อนได้ดีกับวัตถุที่มีผิวเรียบและเป็นมันเช่น ผิวน้ำนิ่ง แผ่นโลหะหรือไม้ขัดมัน กระจก ฯลฯ

เราสามารถอธิบายได้ว่า แสงเดินทางเป็นเส้นตรงเมื่อกระทบบนกระจกแล้วสะท้อนออกมาด้วยมุมเท่าเดิม แนวเส้นแสงที่กระทบบนกระจกเรียกว่า รังสีตกกระทบบน และแนวเส้นแสงที่สะท้อนออกมา เรียกว่า รังสีสะท้อน (ดังภาพ)

เส้นที่ลากตั้งฉากกับผิวกระจก เรียกว่า เส้นปกติ มุมระหว่างรังสีตกกระทบบนกับเส้นปกติ เรียกว่า มุมตกกระทบบน มุมระหว่างรังสีสะท้อนกับเส้นปกติ เรียกว่า มุมสะท้อน ในการสะท้อนของแสงนั้น มุมตกกระทบบนจะมีค่าเท่ากับมุมสะท้อนเสมอ เรียกว่า กฎการสะท้อน (ดังภาพ)

โลหะสะท้อนแสงได้ดี กระจกเงาในสมัยแรก ๆ จะทำด้วยโลหะบริสุทธิ์หรือบรอนซ์แต่คุณภาพไม่สู้ดีนักเนื่องจากให้ภาพที่บิดเบี้ยวและมักมัวได้ง่าย กระจกเงาในปัจจุบันทำด้วยแผ่นแก้วซึ่งสามารถทำให้เรียบอย่างสมบูรณ์โดยฉาบโลหะ เช่น เงินหรืออะลูมิเนียมไว้ด้านหลังแล้วทาสีเพื่อกันลอกอีกชั้นหนึ่ง ภาพที่ได้จากกระจกเงาจะเหมือนกับตัวจริงทุกประการ แต่กลับซ้ายเป็นขวา กระจกเงาถูกใช้ในทัศนูปกรณ์หลายอย่าง เช่น เป็นตัวสะท้อนแสงไปยังวัตถุที่ส่องดูด้วยกล้องจุลทรรศน์ เป็นต้น

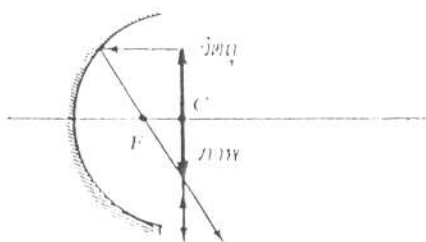
ประโยชน์ที่ได้จากการสะท้อนแสง

สามารถนำมาใช้สร้างกล้องจุลทรรศน์ และสร้างกล้องสลับลายได้ นอกจากนี้ยังใช้ทำกระจกนูนในรถยนต์เพื่อใช้มองรถยนต์ที่ขับตามมาข้างหลัง ภาพที่ปรากฏบนกระจกนูนจะมีขนาดเล็ก แต่สามารถมองเห็นได้กว้างกว่ากระจกธรรมดา ซึ่งจะช่วยให้ผู้ขับรถยนต์มองเห็นรถที่ตามมาได้ชัดเจน

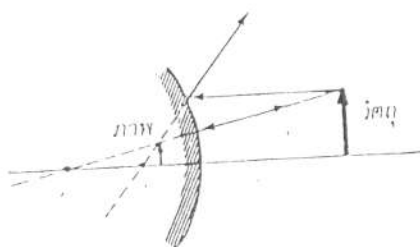
การเกิดภาพของกระจกเงาระนาบ

เมื่อนำวัตถุไปวางไว้หน้ากระจกเงาระนาบ จะทำให้เกิดภาพในกระจกเงาระนาบมีขนาดเท่ากับวัตถุ โดยมีระยะภาพห่างจากกระจกเท่ากับวัตถุห่างจากกระจกและเป็นภาพเสมือน

กระจกเว้า คือกระจกเงาโค้งที่มีรังสีตกกระทบ และรังสีสะท้อนอยู่ทางด้านเดียวกับจุดศูนย์กลางความโค้ง กระจกเว้าให้ภาพ 2 ชนิด คือภาพจริงหัวกลับมีทุกขนาดและได้ภาพเสมือนหัวตั้งขนาดใหญ่กว่าวัตถุ ดังภาพ

กระจกนูน คือ กระจกเงาโค้งที่มีรังสีตกกระทบและรังสีสะท้อน อยู่คนละด้านกับจุดศูนย์กลางความโค้ง กระจกนูนให้ภาพเสมือน หัวกลับ ขนาดเล็กกว่าวัตถุ ดังภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนศึกษาคู่มือการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนสำหรับนักเรียน (เอกสารหมายเลข 3)
2. ให้นักเรียนทำการทดสอบก่อนเรียน (เอกสารหมายเลข 5) จำนวน 10 ข้อ ถ้านักเรียนคนใดทำคะแนนได้เกิน 80% ก็สามารถผ่านไปเรียนหน่วยการเรียนรู้การสอนต่อไปได้ ถ้านักเรียนคนใดไม่ผ่านการทดสอบต้องเรียนหน่วยการเรียนรู้การสอนนี้ต่อไป
3. ครูแจกเอกสารหมายเลข 3 ซึ่งเป็นหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของบทเรียน ให้นักเรียนทุกคนอ่าน และครูอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นสอน

กิจกรรมบังคับ

4. ครูฉายสไลด์เสียงประกอบการสอน เรื่องวัตถุกับการมองเห็น ให้นักเรียนดูเมื่อเสร็จแล้ว เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม ครูอธิบายเพิ่มเติม

กิจกรรมเลือก

5. ครูชี้แจงเกี่ยวกับกิจกรรมที่จะศึกษาต่อไปว่า มีกิจกรรมอยู่ 2 กิจกรรม คือ บทเรียนโปรแกรม และเอกสารแผ่นพับ ให้นักเรียนเลือกศึกษาเพียง 1 กิจกรรม

ขั้นสรุปและวัดผล

6. ครูแจกเอกสารเนื้อหา (เอกสารหมายเลข 6) ให้นักเรียนคนละ 1 ชุด ให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง
7. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (เอกสารหมายเลข 8) ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน
8. ถ้านักเรียนคนใดทำได้ต่ำกว่า 80% จะต้องเรียนซ่อมเสริม โดยกลับไปศึกษาดังแต่กิจกรรมเลือกและเอกสารเนื้อหา (เอกสารหมายเลข 6) และทำการทดสอบอีกครั้งจนกว่าจะผ่านวัตถุประสงค์

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เอกสารหมายเลข 1 คู่มือการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนสำหรับครู
2. เอกสารหมายเลข 3 คู่มือการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนสำหรับนักเรียน

3. เอกสารหมายเลข 4 หลักการและเหตุผล
4. เอกสารหมายเลข 5 แบบทดสอบก่อนเรียน
5. เอกสารหมายเลข 6 เอกสารเนื้อหา
6. เอกสารหมายเลข 7 แบบฝึกหัด
7. เอกสารหมายเลข 8 แบบทดสอบหลังเรียน
8. สไลด์เสียงประกอบการสอน
9. แบบเรียนโปรแกรม
10. เอกสารแผ่นพับ

การประเมินผล

1. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรม
 - ความสนใจร่วมกิจกรรม
 - การตอบคำถาม
 - การแสดงความคิดเห็น
2. ประเมินจากการทำแบบทดสอบ

เอกสารหมายเลข 3

คู่มือการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนสำหรับนักเรียน

คำนำ

หน่วยการเรียนรู้การสอน เรื่อง แสง เป็นหน่วยการเรียนรู้การสอนที่นักเรียนสามารถศึกษา และปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดด้วยตัวของตนเองตามความสามารถและความสนใจ ครูผู้สอนเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำต่าง ๆ กับนักเรียน ดังนั้นนักเรียนต้องศึกษา คู่มือการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนให้เข้าใจ เพื่อให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนหน่วยการเรียนรู้การสอน

คำชี้แจง

1. นักเรียนต้องศึกษาขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะปฏิบัติอย่างละเอียดรอบคอบจากหลักการและเหตุผลพร้อมทั้งทำความเข้าใจในกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน
2. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบก่อนเรียนที่จะเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้
3. ขณะที่นักเรียนทำกิจกรรมที่กำหนดให้ไว้ ครูจะเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำต่าง ๆ มิใช่เป็นผู้สอน นักเรียนจึงมีอิสระในการเลือกปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกิจกรรมด้วยตัวของตนเอง
4. หลังจากทำกิจกรรมแล้ว นักเรียนต้องทำแบบทดสอบหลังเรียน และถ้านักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ที่ครูกำหนดไว้ จะต้องเรียนซ่อมเสริม และทดสอบซ้ำอีกครั้ง
5. เมื่อนักเรียนศึกษาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนเก็บอุปกรณ์เข้าที่อย่างเดิมก่อนที่จะศึกษาในหน่วยต่อไป

6. นักเรียนควรตั้งใจทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทันกับเวลาที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วย ทั้งนี้เพื่อฝึกความพร้อมของตัวนักเรียนเอง

การทดสอบก่อนเรียน

นักเรียนต้องทำแบบทดสอบแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ และถ้านักเรียนผ่านเกณฑ์ 80% นักเรียนสามารถผ่านวัตถุประสงค์การเรียนการสอนในหน่วยการเรียนการสอนนี้ไปได้ แต่ถ้าไม่ผ่านนักเรียนต้องทำกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้มีทั้งกิจกรรมบังคับที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียน และกิจกรรมเลือกซึ่งผู้เรียนเลือกเรียนจากกิจกรรมใดก็ได้

1. กิจกรรมบังคับ เป็นกิจกรรมที่นักเรียนทุกคนจะต้องศึกษา คือ สไลด์เสียง ทำแบบฝึกหัด

2. กิจกรรมเลือก หลังจากที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมบังคับเรียบร้อยแล้ว เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจของนักเรียนแต่ละคน จึงให้กิจกรรมที่กำหนดให้ 1 กิจกรรม แต่ถ้าเมื่อนักเรียนทำกิจกรรมเรียบร้อยแล้วยังมีเวลาเหลือนักเรียนสามารถทำกิจกรรมอื่น ๆ ได้อีก

การทดสอบหลังเรียน

เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว จะต้องทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยต้องผ่านเกณฑ์ 80%

การเรียนซ่อมเสริม

ถ้านักเรียนคนใดไม่ผ่านเกณฑ์ที่ระบุไว้ จะอยู่ในดุลยพินิจของครูว่าจะให้นักเรียนกลับไปศึกษากิจกรรมใด และจะต้องทำแบบทดสอบหลังเรียนอีกครั้งจนกว่าจะผ่านวัตถุประสงค์